

natuurtoets

Natuurtoets Spoorlanden, IJsselmuiden

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Kampen

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets Spoorlanden, IJsselmuiden

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
16-103	19 september 2016	Definitief

Auteur(s)

M.A. (Martin) Heinen

Tweede lezer

E. (Etienne) de Vries

Opdrachtgever

Gemeente Kampen

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Heinen, M.A. (2016). Natuurtoets Spoorlanden, IJsselmuiden. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 16-103. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
1.3 Algemene opzet onderzoek	4
2. Gebiedsbescherming	5
2.1 Natuurbeschermingswet	5
2.2 Nationaal natuurnetwerk	6
2.3 Overige natuurgebieden	6
3. Flora- en faunawet	11
3.1 Onderzoeksmethode	11
3.2 Flora	12
3.3 Vleermuizen	12
3.4 Grondgebonden zoogdieren	13
3.5 Broedvogels	13
3.6 Amfibieën	14
3.7 Vissen	15
3.8 Overige soortgroepen	16
4. Geraadpleegde bronnen	17
Bijlagen	
Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving	
Bijlage 2 - Inventarisatiekaarten	

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Gemeente Kampen heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling van bedrijventerrein Spoorlanden bij IJsselmuiden.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998, het beleid ten aanzien van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) en de toekomstige Wet Natuurbescherming verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde natuurwaarden. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet, gebiedsgerichte natuurbescherming en de toekomstige Wet Natuurbescherming.

Beschermde gebieden

Gezien de afstand, de tussenliggende barrières (infrastructuur en stedelijke bebouwing) en de aard van de ingrepen zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen en soorten van Natura 2000-gebied Rijntakken, als gevolg van een mogelijk verhoogde stikstofdepositie.

In deze situatie is het nodig om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Rijntakken in beeld te brengen voor de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie. De berekening wordt als aparte notitie aangeleverd.

De plannen hebben geen schade aan NNN-gebieden tot gevolg. Bijzondere natuurwaarden buiten het NNN worden wel aangetast door de plannen. Het betreft open grasland voor weidevogelbeheer met kritische en niet-kritische soorten.

Beschermde soorten

- Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten in het plangebied;
- In het plangebied worden vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen uitgesloten. Van schade aan (onmisbare) vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is ook geen sprake;
- Vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen en zijn ook niet te verwachten binnen de invloedssfeer van de plannen. Wel zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde, zoogdiersoorten (Ff-wet tabel 1) aangetroffen en te verwachten;
- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig en worden niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen. Wel komen weidevogels en algemene broedvogels van erven, open water, oevers en ruigten voor;

- Rugstreeppad (Ff-wet tabel 3) is in de omgeving van het plangebied waargenomen. Het plangebied zelf is zeer waarschijnlijk niet geschikt als voortplantingsgebied van deze soort. Verder is in het plangebied voortplanting en overwintering te verwachten van enkele algemene en laag beschermde amfibieën;
- In de watergangen zijn waarnemingen gedaan van de strikt beschermde Bittervoorn (Ff-wet tabel 3) en middelhoog beschermde Kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2);
- In het plangebied zijn geen overige beschermde soorten of soortgroepen aangetoond of te verwachten.

Eindconclusie en aanbevelingen

- Er gaan bij de aanleg van het bedrijventerrein maximaal 7 paar Grutto verloren. Uitgangspunt in voorliggende rapportage is optimale compensatie van het leefgebied. Daarom is uitgegaan van een dichtheid van 50 paar Grutto/100 ha, dit komt bij een compensatieopgave van 2 hectare per broedpaar neer op 14 hectare optimaal grasland voor 7 paar Grutto. De uiteindelijke invulling van de compensatieopgave (7 stuks grutto) is maatwerk en onder andere afhankelijk van de geschiktheid van de locatie (incl. externe invloeden), inrichting, beheermaatregelen en de medewerking van de grondeigenaar. Voor de compensatie wordt een inrichtings- en beheerplan opgesteld met daarin opgenomen een monitoringsplan. Verder wordt voorafgaand aan de nieuwe inrichting een O-meting uitgevoerd;
- Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van nestelende vogels wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Uit een biotoopbeoordeling blijkt dat het plangebied zeer waarschijnlijk niet geschikt is als voortplantingsgebied voor Rugstreeppad. Zekerheidshalve is het noodzakelijk om midden juli nogmaals te luisteren naar kooractiviteit en de watergangen te onderzoeken op aanwezige larven en eisnoeren van deze soort. Om eventuele negatieve effecten bij de toekomstige aanleg van het bedrijventerrein uit te sluiten, bevelen wij aan om in de uitvoeringsfase het ontstaan van plassen te voorkomen. Op deze wijze wordt de Flora- en faunawet en de toekomstige Wet Natuurbescherming niet overtreden;
- De voorgenomen aanleg van een bedrijventerrein heeft negatieve effecten op (het leefgebied van) Bittervoorn en Kleine modderkruiper. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor Bittervoorn aan de orde. Tevens dient ten aanzien van Kleine modderkruiper te worden gewerkt volgens de richtlijnen in een goedgekeurde gedragscode. Beide vissoorten zijn in de nieuwe Wet Natuurbescherming naar alle waarschijnlijkheid niet meer beschermd na 1 januari 2017. Als er voor de ingangsdatum van de nieuwe wet geen werkzaamheden in of nabij watergangen worden uitgevoerd, is het aanvragen van een ontheffing voor Bittervoorn niet meer noodzakelijk;
- Voor te verwachten laag beschermde zoogdieren en amfibieën geldt bij ruimtelijke ingrepen vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet. Het nemen van verplichte vervolgstappen is voor deze soorten in deze situatie dan ook niet aan de orde.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Gemeente Kampen heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling van bedrijventerrein Spoorlanden bij IJsselmuiden.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998, het beleid ten aanzien van het Nationaal natuurnetwerk (NNN) en de toekomstige Wet Natuurbescherming verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde natuurwaarden. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet, gebiedsgerichte natuurbescherming en de Wet Natuurbescherming die waarschijnlijk per 1 januari van kracht gaat. Een toelichting op de huidige wetgeving is gegeven in bijlage 1.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

De locatie is gelegen ten oosten van IJsselmuiden en bestaat momenteel uit grasland met sloten. De plannen bestaan uit de realisatie van een bedrijventerrein. In onderstaande figuur is het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied (rode lijn). Bron luchtfoto: Google Earth.

1.3 Algemene opzet onderzoek

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op vier locatiebezoeken, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten (hoofdstuk 2). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet en de Wet Natuurbescherming te voorkomen.

2. Gebiedsbescherming

2.1 Natuurbeschermingswet

*In de **Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet)** is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijn-gebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen/activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het plangebied ligt niet in, of in de directe omgeving van een gebied dat beschermd is onder de Natuurbeschermingswet. Het dichtst nabij gelegen Natura 2000-gebied is Rijntakken, gelegen op een (hemelsbrede) afstand van circa 500 meter ten westen van het plangebied. Voor dit gebied zijn voor diverse habitattypen, vogelsoorten en een aantal overige soorten instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Het betreft onder andere enkele bostypen, hooilanden, stroomdalgraslanden en slikkige rivieroeveren. Verder gaat het om een aantal diersoorten waaronder Bever, meervleermuis, Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad en Kamsalamander. Relevante vogelsoorten voor Natura 2000-gebied Rijntakken zijn weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Relevante vogelsoorten Natura 2000-gebied Rijntakken.

Roerdomp	Dodaars	Tafeleend
Woudaap	Fuut	Kuifeend
Kleine zwaan	Aalscholver	Meerkoet
Wilde zwaan	Toendrarietgans	Scholekster
Brandgans	Kolgans	Kievit
Nonnetje	Grauwe gans	Watersnip
Porseleinhoen	Bergeend	Grutto
Kwartelkoning	Smient	Wulp
Goudplevier	Krakeend	Tureluur
Kemphaan	Wintertaling	Oeverwaluw
Zwarte stern	Wilde eend	Grote karekiet
IJsvogel	Pijlstaart	
Blauwborst	Slobeend	

Genoemde habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Eventuele negatieve effecten als gevolg van de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein zijn, afgezien eventuele effecten van stikstofdepositie (zie hieronder en separate bijlage), niet te verwachten. Bittervoorn en Kleine modderkruiper komen in het plangebied voor. Beide soorten zijn in de directe omgeving vrij algemeen aanwezig. Eventuele negatieve effecten op deze en overige Habitatrichtlijnsoorten zijn als gevolg van de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein niet te verwachten.

Ten aanzien van de vogelsoorten wordt opgemerkt dat het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied aanwezig is voor rustende- en foeragerende steltlopers en verschillende eenden- en ganzensoor-

ten. De aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein heeft geen significant negatieve invloed op de populaties van deze soorten omdat de landelijke staat van instandhouding gunstig is. Significant negatieve effecten op de overige vogelsoorten in het Natura 2000-gebied zijn ook niet te verwachten, gezien de afstand tot het plangebied en tussenliggende barrières als wegen en bebouwing.

Stikstofdepositie

Gezien de afstand, de tussenliggende barrières (infrastructuur en stedelijke bebouwing) en de aard van de ingrepen zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen en soorten van Natura 2000-gebied Rijntakken, als gevolg van een mogelijk verhoogde stikstofdepositie.

In deze situatie is het nodig om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Rijntakken in beeld te brengen voor de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie. Voor projecten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 Mol/ha/jaar op een nabijgelegen Natura 2000-gebied is het noodzakelijk om vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet aan te vragen. Voor het bestemmingsplan is dan ook een nadere beoordeling aan de orde. Een AERIUS-berekening wordt als aparte notitie aangeleverd.

2.2 Nationaal natuurnetwerk

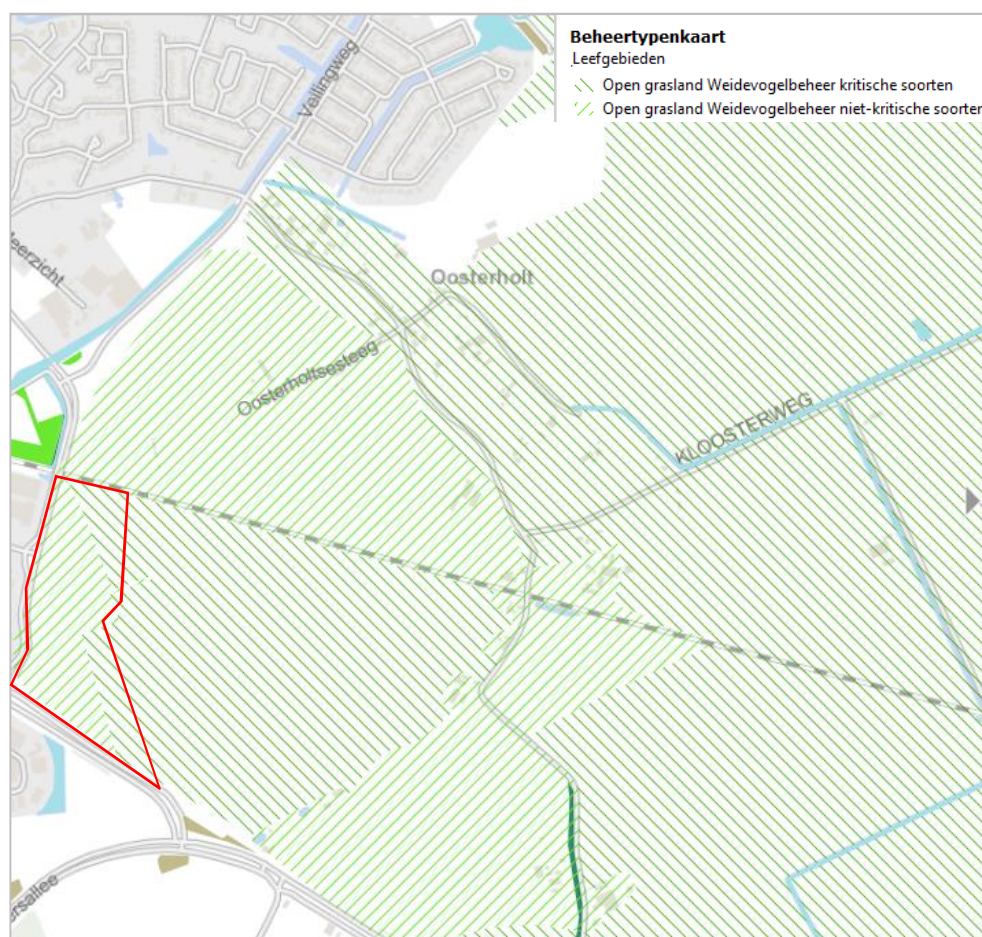
*De bescherming van het **Nationaal natuurnetwerk** (NNN, de voormalige EHS) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen de groene contouren van het NNN geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is, tenzij er sprake is van het ontbreken van reële alternatieven en redenen van groot openbaar belang. Wanneer niet teruggevallen kan worden op het tenzij-gedeelte van het beschermingskader, zal aangevoerd moeten worden dat door de plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet significant aangetast worden.*

Uit de Atlas van Overijssel blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het bestaande Nationaal Natuurnetwerk, in Overijssel nog EHS genoemd (bron: Atlas van Overijssel 2016). Op circa 500 meter ten westen van locatie stroomt de IJssel. De rivier en de uiterwaarden vormen het dichtstbijzijnde gebied dat in het NNN is aangemerkt als 'bestaande natuur'. Omdat het NNN in Overijssel geen externe werking kent, is een verdere toetsing aan het beleid ten aanzien van het NNN niet aan de orde.

2.3 Overige natuurgebieden

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en het Nationaal natuurnetwerk bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in omgevingsplannen of streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Het plangebied ligt in gebied met bijzondere natuurwaarden buiten het NNN. Provincie Overijssel heeft het plangebied aangemerkt als 'Open grasland weidevogelbeheer niet-kritische soorten en kritische soorten'. De omgeving is aangemerkt als 'Open grasland weidevogelbeheer kritische soorten' (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1: Globale ligging van het plangebied (rode lijn)ten opzichte van weidevogelbeheergrasland. Bron: Atlas van Overijssel 2016.

In het onderzoeksgebied is broedbiotoop aanwezig voor weidevogels (zie tabel 2.2 volgende pagina en bijlage 2). Binnen een zone van 100 meter rond het plangebied gaat het om 21 territoria weidevogels (8 Kievit, 5 Grutto, 5 Tureluur, 2 Graspieper en 1 Kuifeend). Binnen een zone van 200 meter gaat het om 28 territoria (11 Kievit, 7 Grutto, 5 Tureluur, 2 Graspieper, 1 Gele kwikstaart 1 Krakeend en 1 Kuifeend).

Tabel 2.2: Overzicht van het aantal territoria van weidevogels in het plangebied en het gehele onderzoeksgebied.

Soort	Aantal territoria plangebied	Totaal aantal territoria gehele onderzoeksgebied	100 meter zone	200 meter zone
Scholekster	0	1	0	0
Kievit	7	20	8	11
Grutto	4	9	5	7
Wulp	0	1	0	0
Tureluur	4	6	5	5
Graspieper	1	2	2	2
Gele kwikstaart	0	1	0	1
Krakeend	0	1	0	1
Kuifeend	1	1	1	1

Grutto

Gangbaar is het om bij effecten op weidevogels te rekenen met het aantal Gruttopaartjes dat verloren gaat. Daarbij is gekeken naar verstoring en direct areaalverlies als gevolg van de aanleg en in gebruik name van het bedrijventerrein. Binnen het plangebied en de zones van verstoring van 100 en 200 meter zijn respectievelijk 4, 5 en 7 paar Grutto vastgesteld. De dichtheid in het plangebied en de zones van verstoring van 100 en 200 meter (ca. 38 ha) is naar schatting 36% van optimale graslanden (zie kader 2.1).

Kader 2.1 Compensatie weidevogelbeheergebied

In de Omgevingsvisie zijn voor natuurwaarden buiten het NNN in de provincie, zoals weidevogelbeheergebieden geen specifieke voorwaarden gesteld over compensatie. Voor weidevogels kan op twee manieren gecompenseerd worden, namelijk door een vergelijkbaar oppervlak elders gelijkwaardig in te richten of door een kleiner gebied hoogwaardig in te richten. In dergelijke hoogwaardige percelen kan de dichtheid aan territoria soms erg hoog zijn, waardoor het oppervlak dat heringericht moet worden beperkt blijft. Hoogwaardige weidevogelgebieden kunnen tot meer dan 200 paar per 100 hectare herbergen (cumulatief alle soorten). Voor alleen Grutto, een zeer kritische weidevogel, ligt de dichtheid lager, waarbij in zeer goede (optimale) gebieden een dichtheid van 50 paar per 100 hectare (1 paar / 2 ha) wordt gehaald (worstcase).

Kwaliteit weidevogelgrasland

Goed weidevogelgrasland bestaat uit graslanden in een open gebied, met een hoge waterstand. De vegetatiesamenstelling is divers, bloemrijk en niet te dicht van structuur. Zowel volwassen vogels als kuikens eten hoofdzakelijk insecten. Volwassen vogels eten vaak meer wormen en emelten uit de bodem en kuikens ook kruipende en vliegende insecten (vandaar bloemrijk grasland). Verspreid door het terrein zijn veel plas-drassituaties aanwezig waar door veel soorten gevoerd kan worden, maar ook waar de vegetatie soms wat ruiger of dichter is, zodat hierin geschild kan worden.

Beheer weidevogelgrasland

Als beheer wordt laat in het seizoen gemaaid, om zo te voorkomen dat nesten of kuikens uitgemaaid worden. De grensdatum verschilt per soort, maar ligt gemiddeld in juni.

Optimale weidegraslanden kunnen bijna alleen gerealiseerd worden wanneer er gericht beheerd wordt op weidevogels.

Er gaan in deze situatie maximaal 7 paar Grutto verloren. Bij in het verleden uitgevoerde onderzoeken zijn wij uit gegaan van een worst case compensatie van optimaal gebied (met een dichtheid van 50 paar Grutto/100 ha). Dat komt neer op een compensatieopgave van 2 hectare per broedpaar. Dit staat gelijk met 14 hectare voor 7 paar Grutto.

De uiteindelijke invulling van de compensatieopgave (7 stuks grutto) is evenwel maatwerk en o.a. afhankelijk van de geschiktheid locatie (incl. externe invloeden), inrichting, beheermaatregelen en de medewerking van de grondeigenaar. Voor de compensatie wordt een inrichtings- en beheerplan opgesteld met daarin opgenomen een monitoringsplan. Verder wordt voorafgaand aan de nieuwe inrichting een O-meting uitgevoerd. Geadviseerd wordt om dit compensatievoorstel voor te leggen aan de provincie Overijssel. Ook kan mogelijk met de provincie overlegd worden of zij nog projecten of opgaven hebben waar bij aangesloten kan worden. Voor weidevogelbeheergebieden geldt dat door de gewenste fysieke omstandigheden vaak grote oppervlaktes nodig zijn (bijvoorbeeld hoge grondwaterstanden, late maaidata, kruidenrijke vluchtstroken et cetera).

Door de geplande activiteit is er sprake van aantasting van weidevogelgrasland. Verlies van omgerekend maximaal 7 paar Grutto betekent in voorliggende worstcase berekening een compensatieopgave van 14 ha weidevogelgebied. In onderstaand kader is voor deze berekening een globale kosteninschatting gepresenteerd.

Kader 2.2 Globale kostenraming weidevogelcompensatie

Voor het verkrijgen van de voorgestelde compensatie is een globale kostenraming gemaakt. De opzet hiervan is eerder gebruikt en tot stand gekomen samen met de provincie in het kader van IJsseldelta Zuid. Het betreft geen vastgelegde vorm van compensatie, maar een weergave hoe gecompenseerd zou kunnen worden met inzicht in welke richting de benodigde kosten gaan. In deze situatie is uitgegaan van de realisatie van optimaal weidevogelgrasland (circa 14 hectare). Uiteindelijk kan hiervan afgeweken worden door de keuze van een ander beheerpakket, een ander vorm van beheer of eigendom. Dit zal uiteindelijk vastgelegd worden bij de definitieve plannen in overeenstemming met de Provincie Overijssel en de Gemeente Kampen. Voor de ontwikkelingsperiode is dezelfde redenering en kostenreferentie gekozen als voor de compensatie voor de IJsseldelta-Zuid (TAUW 2012), destijds overeengekomen met de Provincie Overijssel. Hierin wordt gesteld dat de gedurende de jaren dat de weidevogelstand nog niet de maximaal beoogde omvang heeft bereikt, de beheerkosten als compensatiekosten beschouwd kunnen worden. Wanneer de weidevogelstand vervolgens op peil is, kan teruggevallen worden op de dan geldende reguliere regelingen. Voor deze periode wordt voor de IJsseldelta-Zuid uitgegaan van tien jaar, gebaseerd op de ontwikkelingstijd uit het handboek Natuurdoeltypen. Hiermee kan tot de volgende berekening worden gekomen:

Eenmalige inrichtingskosten: €125,- / hectare;
 Voorzieningen opzetten grondwaterpeil: € 200,- / hectare;
 Verwervingskosten, regionale grondprijs: €45.000,- / hectare;
 Afwaardering grond van landbouw naar natuur van 85%.

Grond behoudt zijn agrarische functie: met beheerovereenkomst

- Inrichtingskosten: € 325,- / hectare
 - Jaarlijkse beheervergoeding conform tarieven SNL - Weidevogelgrasland rust (pakket A01.01.01): € 13.755,- / hectare (eenmalig gekapitaliseerd voor 10 jaar)
 Totaal 14 hectare = € 197.120,-

Naast het behouden van de agrarische functie maar met weidevogelbeheer, is er ook de mogelijkheid om de gronden geheel om te zetten naar natuur. Dit betekent dat de compensatiegronden een andere functie krijgen dan de gronden die gecompenseerd worden. Ook liggen de kosten hiervan hoger. Voor het totaalbeeld zijn de beide mogelijkheden hieronder op een vergelijkbare wijze weergegeven.

Grond krijgt een permanente natuurdoelstelling: met verwerving, conform tarieven SNL Vochtig weidevogelgrasland (pakket N13.01)

- Grondverwerving: € 45.000,- / hectare
- Inrichtingskosten: € 325,- / hectare
- Beheerkosten: € 4.976,- / hectare (eenmalig gekapitaliseerd voor 10 jaar)
- Totaal 14 hectare = € 704.214,-

Grond krijgt een permanente natuurdoelstelling: zonder verwerving, conform tarieven SNL Vochtig weidevogelgrasland (pakket N13.01)

- Afwaardering grond: €38.250,- / hectare
- Inrichtingskosten: € 325,- / hectare
- Beheerkosten: € 4.976,- / hectare (eenmalig gekapitaliseerd voor 10 jaar)
- Totaal 14 hectare = € 609.715,-

Vermelde bedragen zijn exclusief 20% organisatiekosten, welke aanvullend op de vergoedingen wordt verstrekt.

3. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken.

3.1 Onderzoeksmethode

Algemeen

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op vier locatiebezoeken op 25 april, 9, 10 en 25 mei 2016. Tijdens deze veldbezoeken is met name aandacht besteed aan de in de Flora- en faunawet juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten) en relevante in de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017 beschermde soorten. Er is speciaal onderzoek verricht aan flora, vissen, Rugstreeppad en weidevogels. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 3 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

Weidevogels

De bezoeken op 25 april, 9 mei en 25 mei 2016 waren gericht op de aanwezigheid van weidevogels. Hierbij zijn in een groter onderzoeksgebied dan het plangebied alle territorium indicerende waarnemingen¹ van weidevogels en bijzondere eendensoorten ingetekend op veldkaarten en geclusterd volgens de methode van het landelijke Broedvogel Monitoring Project (BMP) van Sovon (Van Dijk & Boele 2011). De uiteindelijke territoria zijn vermeld in bijlage 2.

Vissen en Rugstreeppad

De bezoeken op 25 april, en 10 mei 2016 waren gericht op de aanwezigheid van vissen en Rugstreeppad in het plangebied. Alle watergangen zijn steekproefsgewijs met een steeknet bemonsterd op aanwezigheid van beschermde vissoorten en Rugstreeppad.

Rugstreeppadden kennen een lange periode waarin voortplanting plaats kan vinden. Voortplantingswateren van rugstreeppadden zijn geïnventariseerd volgens de methode in de soortenstandaard Rugstreeppad (RvO 2014), door een biotoopbeoordeling en te luisteren naar kooractiviteit op 10 mei 2016. De meeste kooractiviteit vindt in de avonduren plaats in de tweede helft van april en in mei. Het luisteren naar kooractiviteiten is gebeurd bij geschikte weersomstandigheden (relatief warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval). De biotoopbeoordeling en een derde veldbezoek om de aanwezigheid van rugstreeppadden uit te sluiten is tijdens het vissenonderzoek en op 25 mei 2016 uitgevoerd.

¹ Bijvoorbeeld een paar in broedbiotoop, zingende of alarmerende vogels, nestvondsten en vogels met jongen.

3.2 Flora

Het plangebied bestaat uit percelen voedselrijk grasland met dominantie van Engels raaigras. Langs de randen van de percelen en langs de sloten groeien plantensoorten van iets minder intensief bewerkte plaatsen zoals Hondsdraf, Fluitenkruid, Gestreepte witbol, Pitrus, Harig wilgenroosje en Smalle weegbree. Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor flora is niet aan de orde.

3.3 Vleermuizen

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Onderstaand worden deze onderdelen nader besproken.

Kader 3.1 Vleermuizen

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de grootste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/ zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawet echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen met geschikte holten en bebouwing met geschikte verblijfsruimten. Het nemen van vervolgstappen, zoals het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, is niet aan de orde.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied vormt beperkt foerageergebied voor soorten zoals Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis. Van een vliegroute voor vleermuizen is geen sprake. Er is dan ook geen aantasting van vliegroutes te verwachten. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en de directe omgeving zijn diverse vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (Ff-wet tabel 1-soorten), kleine grondgebonden zoogdiersoorten aanwezig en te verwachten. Het betreft bijvoorbeeld soorten als Veldmuis, Mol, Haas en Huisspitsmuis.

Leefgebied of sporen die duiden op de aanwezigheid van (vaste verblijfplaatsen van) zwaardere beschermde zoogdieren, zoals Steenmarter en Waterspitsmuis zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldonderzoek en de terreingesteldheid ook niet verwacht.

Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, en waarschijnlijk ook in de Wet Natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is.

3.5 Broedvogels

Bij deze quickscan is een broedvogelinventarisatie uitgevoerd, waarbij de nadruk lag op broedvogels met jaarrond beschermde nesten en weidevogels. Hiertoe zijn drie bezoeken afgelegd in de optimale broedperiode. Daarnaast is het mogelijk om op basis van veldwaarnemingen, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2). Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (bijvoorbeeld roofvogels) zijn in het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht op basis van het aanwezige biotoop.

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor weidevogels van open grasland (zie paragraaf 2.3) en algemene vogelsoorten van erven, open water en oevers van sloten en ruigten zoals Spotvogel, Kneu, Wilde eend, Grauwe gans, Knobbelzwaan, Meerkoet, Waterhoen en Grasmus.

Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van nestelende vogels wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. In de Wet Natuurbescherming blijven vogels beschermd en is ondermeer het opzettelijk doden, vangen en verstoren van vogels verboden, alsmede het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen.

3.6 Amfibieën

Rugstreeppad

In het plangebied en de directe omgeving zijn de laatste vijf jaar op meerdere plaatsen exemplaren van de strikt beschermde Rugstreeppad (Ffw tabel 3, Wet Natuurbescherming) waargenomen (bron: NDFF^[1], geraadpleegd op 19 mei 2016). In het plangebied is daarom soortgericht onderzoek uitgevoerd (zie paragraaf 3.1). Tijdens drie inventarisatieronden (op 25 april, 10 mei 2016 en 26 mei) zijn geen aanwijzingen voor Rugstreeppad in het plangebied gevonden. Wel is tijdens de veldbezoeken de soort in de omgeving van het plangebied aangetoond, wat betekent dat er wel op de juiste momenten onderzoek heeft plaats gevonden. Uitgesloten kan worden dat de rugstreeppad zich in het plangebied bevindt.

Rugstreeppad is een opportunistische soort die vaak voorkomt in pioniersituaties (zie kader 3.3). Bouwterreinen hebben een grote aantrekkingskracht op Rugstreeppadden. Er wordt immers geschikt leefgebied geschapen door het aanbrengen van rul bouwzand en er plassen kunnen ontstaan. Om eventuele negatieve effecten bij de toekomstige aanleg van het bedrijventerrein uit te sluiten, bevelen wij aan om tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen dat geschikte voortplantingswateren op het bouwterrein ontstaat (bijvoorbeeld diepe rijsporen en laagten waar water in kan blijven staan). Dit om hervestiging van Rugstreeppad in het plangebied te voorkomen. Zekerheidshalve dient het plangebied jaarlijks, aan het begin van de activiteit periode van de soort, door een ter zake deskundige te worden gecontroleerd op geschikte voortplantingswateren en individuen. Eventueel aanwezige exemplaren (en eisnoeren) worden hierbij overgeplaatst naar nieuwe leefgebied, waarna het voortplantingswater wordt gedempt. Op deze wijze wordt de Flora- en faunawet en de toekomstige Wet Natuurbescherming niet overtreden.

^[1] Op de verkregen informatie uit de NDFF rusten auteursrechten.

Kader 3.3 Rugstreeppad (bron: RvO 2014).

Omdat Rugstreeppad een opportunistische soort is, die op zoek naar nieuwe leefgebieden afstanden van meer dan 2,5 kilometer kan afleggen, dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van Rugstreeppad in het plangebied. De kwetsbare perioden van Rugstreeppad zijn volgens de soortenstandaard (RvO 2014) de voortplantingsperiode en de winterrustperiode. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van april tot en met juli. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van half oktober tot en met maart. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden.

Overige amfibieën

Aanwezigheid van overige zwaar beschermde amfibieën is op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop niet te verwachten. Wel zijn Kleine watersalamander, Bastaardkikker, Meerkikker, Gewone pad en Bruine kikker in het plangebied voortplantend en overwinterend aanwezig en te verwachten. Het betreft algemene en laag beschermde soorten (Ffw tabel 1, Wet Natuurbescherming). Bij de werkzaamheden gaan mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde amfibieën verloren. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten echter niet aan de orde, omdat voor deze soorten is voorliggende situatie een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet.

3.7 Vissen

In de watergangen zijn tijdens het veldbezoek waarnemingen gedaan van de strikt beschermde Bittervoorn (Ff-wet tabel 3) en middelhoog beschermde Kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2). Overige beschermde vissoorten zijn niet aangetroffen of te verwachten.

De voorgenomen aanleg van een bedrijventerrein heeft als gevolg van demping/verlegging van sloten negatieve effecten op (het leefgebied van) Bittervoorn en Kleine modderkruiper. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor Bittervoorn aan de orde. Ten aanzien van Kleine modderkruiper dient te worden gewerkt volgens de richtlijnen in een goedgekeurde gedragscode, bijvoorbeeld die van de Unie van Waterschappen.

Opgemerkt wordt dat beide in de Flora- en faunawet beschermde vissoorten in de nieuwe Wet Natuurbescherming naar alle waarschijnlijkheid niet meer zijn beschermd na 1 januari 2017. Als er voor de ingangsdatum van de nieuwe wet geen werkzaamheden in of nabij watergangen worden uitgevoerd, is het aanvragen van een ontheffing voor Bittervoorn niet meer noodzakelijk en hoeft voor Kleine modderkruiper niet meer te worden gewerkt volgens een gedragscode.

3.8 Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen reptielen of beschermde ongewervelden aangetroffen of te verwachten. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor deze soortgroepen en worden ze dan ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Dijk A.J. van & A. Boele (2011). Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

RvO (2014). Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 2.0, december 2014.

TAUW (2012). Inrichtingsplan Natuur IJsseldelta-Zuid.

Internet

Atlas van Overijssel (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1)

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ndfff-ecogrid.nl (Uitvoerportaal Nationale databank flora en fauna), geraadpleegd op 15 februari 2016.

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO.

Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

Bescherming van flora en fauna (b)

Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn² en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd³. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

² In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

³ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.

Bijlage 2 - Inventarisatiekaarten

